

ผลของการเรียนแบบนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

พิมพ์พิศา เต่าร้าง*

ผศ.ดร.รสสุคนธ์ เสวตเวชากล**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองและวิธีการเรียนแบบปกติ 2) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองในการอ่านจับใจความ

วิธีการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบบันทึกการอ่านจับใจความจำนวน 6 แผ่น 4) แบบวัดเจตคติในการเรียนรู้แบบนำตนเองจำนวน 20 ข้อ และ 5) แบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) จำนวน 6 แผ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Independent Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และมีเจตคติในด้านบวกต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับ “ดี” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to compare the reading comprehension ability of the students learning through between the self-directed learning approach, and the traditional approach and 2) to study the students' attitude towards the self-directed learning approach

This research took the form of Research and Development, and the subjects were Mattayoumsuksa 2 students studying in the academic year 2015 at Wat Pra Srimahadhat Secondary Demonstration School, Phranakhon Rajabhat University. Two classes were selected by simple random sampling. The research instrument consisted of 1) five lesson plans, 2) students' achievement test of reading comprehension ability consisting of 30 items (four multiple choices), 3) six reading record sheets, 4) students' attitude questionnaire on self-directed learning approach consisting of 20 items and 5) six learning reflection sheets. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and the independent samples t-test was employed to test the hypothesis.

The research results were as follows:

1. The students' learning achievement after learning through the self-directed learning approach was significantly higher than that of the conventional approach at the level of 0.01.

2. The students' attitude after learning through the self-directed learning approach was at the level of "strongly" agree (mean = 4.50, S.D. = 0.58.)

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารและเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต เพราะในยุคนี้เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างสรรค์ความเจริญแก่ชุมชน โดยเฉพาะเรื่อง การอ่านซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี ศิริกุล (2554: 1) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะการใช้ภาษาที่มีบทบาทสำคัญในการรับสารของมนุษย์ที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญาและการแก้ปัญหา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยี และความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องรักการอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว และความเปลี่ยนแปลงต่างๆให้ทันต่อเหตุการณ์

โดยปัจจุบันการสอนอ่านจับใจความรายวิชาภาษาไทยเพิ่มเติมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพบว่าปัญหาเกิดจากด้านต่างๆ ได้แก่

1. นักเรียน พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ และประเมินค่าจากสารที่อ่านไม่ได้ ซึ่งพบปัญหาจากการทำแบบฝึกหัดแบบทดสอบ รวมไปถึงเวลาที่ครูซักถามโต้ตอบความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน นักเรียนก็ไม่สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์ เพราะนักเรียนไม่สนใจการอ่าน เป้าหมายในการอ่านในคาบเรียนจึงทำให้ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ครูผู้สอน พบว่า ครูไม่กล้าปล่อยให้ นักเรียนมีอิสระในการคิดวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า หรือคิดต่อจากเรื่องที่อ่านเอง แต่ครูจะสรุปเนื้อหาและคำตอบให้กับนักเรียน ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในคาบเรียนที่น้อยและไม่เพียงพอ ครูจึงอยากรวบรัดเนื้อหาแบบฝึกหัดต่างๆ ให้จบภายในคาบ เพราะฉะนั้นนักเรียนจึงไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ จับใจความหรือตีความเรื่องที่อ่าน จึงใช้วิธีจดจำสิ่งที่ครูสรุปให้เท่านั้น

3. สื่อและวิธีสอน พบว่า นักเรียนยังคงทำตามในสิ่งที่ครูมอบหมายโดยครูไม่เน้นให้นักเรียนมีอิสระในการคิด สื่อและวิธีการสอนขาดความน่าสนใจดึงดูด ครูยังคงเน้นแต่กระบวนการท่องจำ ทำให้ขาดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (self - Directed Learning) เป็นวิธีการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ แสวงหาแหล่งความรู้ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการประเมินตนเองด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยครูจะเป็นผู้ที่คอยกระตุ้นส่งเสริมและให้คำปรึกษากับนักเรียน โดยจะร่วมเรียนรู้ไปกับนักเรียน และติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ดังที่ (ทองจันทร์ หงส์ดารมณ, 2531) กล่าวไว้ว่า การเรียนด้วยวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน กระตุ้นความต้องการที่จะเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเรียนรู้ในสิ่งที่อยากเรียน เรียนรู้ได้มากและจำได้นานขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองและวิธีการเรียนแบบปกติ

2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองในการอ่านจับใจความ

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง จะสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. หากผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในด้านความสามารถในการอ่าน ครูสามารถนำวิธีการเรียนแบบนำตนเองเสนอต่อผู้บริหารเพื่อมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้
2. หากผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้างต้น ครู ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องก็จะได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ครูได้พัฒนาวิธีการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. ผลการวิจัยด้านเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีเรียนรู้แบบนำตนเอง จะช่วยสร้างความตระหนักให้แก่ครูถึงความพร้อมและระดับความสามารถในการเรียนแบบนำตนเองของนักเรียน ซึ่งครูจะมีแนวทางในการปรับบทบาทของตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้วิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองส่งผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 160 คน ซึ่งทางโรงเรียนจัดนักเรียนแต่ละห้องในลักษณะละความสามารถ
2. ตัวอย่าง คือ นักเรียน จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จากนั้นสุ่มจับสลากได้ ม. 2/1 มีนักเรียนจำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลองการอ่านจับใจความด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 มีนักเรียนจำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการเรียนปกติ

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง สำหรับกลุ่มทดลองจำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 10 คาบ มีค่า IOC เฉลี่ยทั้งชุดเท่ากับ 0.90 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจัดกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน เช่น การตั้งคำถาม พร้อมทั้งแจกและอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเองและชี้แจงการดำเนินกิจกรรม
 - 1.2 ขั้นกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง มีขั้นตอนดังนี้ (ปรับมาจากงานของ คณาพร คมสัน, 2540: 90)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่พอใจ คือ ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนนึกถึงสิ่งที่นักเรียนสนใจและอยากอ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นวินิจฉัยความต้องการ คือ ครูอธิบายเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยนักเรียนจะมีอิสระในการเลือกเนื้อเรื่องที่จะอ่านได้ตามความต้องการเพียงแต่ต้องอยู่ในกรอบหัวข้อที่ครูกำหนดไว้ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนด้วยวิธีธรรมดาที่ครูจะกำหนดเรื่องมาให้โดยที่นักเรียนไม่มีโอกาสได้เลือกเรื่องของตนเองถนัดหรือสนใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นกำหนดเป้าหมายในการอ่าน คือ ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้นักเรียน ตั้งเป้าหมายในการอ่านที่เหมาะสม ตลอดจนให้การเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนจะได้มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของตนและพัฒนาเป้าหมายการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นวางแผนการอ่าน คือ ครูแจกแบบบันทึกการอ่านจับใจความด้วยหลัก 5W1H ให้กับนักเรียนเพื่อบันทึกใจความสำคัญจากเรื่อง

ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามแผน คือ นักเรียนอ่านเรื่องที่ตนเองสนใจโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอ่านจับใจความด้วยหลัก 5W1H และบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความที่ครูแจกให้ บันทึกลงตามลำดับขั้นตอนของแบบบันทึก

ขั้นที่ 6 ขั้นประเมินผลการปฏิบัติ คือ ครูตรวจแบบบันทึกการอ่านที่นักเรียนสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่ามีความตรงกับเนื้อเรื่องและสอดคล้องกับหลัก 5W1H

ขั้นที่ 7 ขั้นการรับรู้เสริมการอ่าน คือ ครูแจกแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ให้นักเรียนบันทึกถึงปัญหาที่พบระหว่างการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านในครั้งต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ สำหรับกลุ่มควบคุมจำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 10 คาบ มีค่า IOC เฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 0.90 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อม และความสนใจในการเรียนด้วยการสนทนาซักถาม และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 ขั้นสอน ครูสอนเนื้อหาให้นักเรียนด้วยวิธีการบรรยาย สนทนาซักถาม โดยมีสื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน หรือหนังสือแบบเรียน และนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้หลัก 5W1H

1.3 ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาด้วยการซักถามหรือตรวจเฉลยแบบฝึกหัดร่วมกัน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

4. แบบบันทึกการอ่านจับใจความด้วยหลัก 5W1H ค่าเฉลี่ย IOC ของแบบบันทึกการอ่านจับใจความเท่ากับ 1.00

5. แบบวัดเจตคติในการเรียนรู้แบบนำตนเอง สำหรับกลุ่มทดลองที่มีต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองในการอ่านจับใจความ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating- Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ชนิด 5 ระดับ มีค่า IOC เฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 0.89

6. แบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนทบทวนและสะท้อนกระบวนการคิดให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง ค่าเฉลี่ย IOC ของแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) แบบ Pretest – Post test Design โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดตัวอย่าง

2. Pretest กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง เป็นข้อสอบชุดเดียวกัน

3. เตรียมความพร้อมนักเรียน

3.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยหลัก 5W1H

เตรียมความพร้อมนักเรียนด้วยใบกิจกรรมด้านวิธีการอ่านจับใจความให้กับนักเรียน ซึ่งทั้งหมดใช้หลักการอ่านจับใจความแบบ 5W1H ได้แก่ Who = ใคร , What = เกิดอะไรขึ้น , Where = เกิดขึ้นที่ไหน , When = วันเวลาใด, Why = ทำไมจึงเกิดขึ้น , How = เกิดขึ้นได้อย่างไร

3.2 การเตรียมความพร้อมนักเรียนกลุ่มทดลองเชิงจิตวิทยาในวิธีการเรียนแบบนำตนเองด้วยใบกิจกรรม ในกระบวนการนี้สรุปไว้ 3 ข้อดังนี้ 1. การเปลี่ยนทัศนคติ โน้มน้าวใจให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 2. การสร้างความมั่นใจ นักเรียนต้องรู้สึกมีความมั่นใจว่าจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 3. การนับถือตนเอง นักเรียนต้องมีความเชื่อมั่นและนับถือในความสามารถของตนเองว่าเป็นผู้เรียนแบบนำตนเองที่ดีได้ ต้องเชื่อว่าการล้มเหลวเป็นผลมาจากความพยายามที่น้อยเกินไป

4. กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ และกลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองรวมทั้งสิ้น 10 คาบเรียน

การดำเนินการเก็บข้อมูลในกลุ่มควบคุมมีขั้นตอนดังนี้

คาบเรียนที่ 1 ครูชี้แจงรายละเอียดการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความแก่นักเรียน เพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างถูกต้อง จากนั้นครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pretest) จำนวน 1 คาบ

คาบเรียนที่ 2 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสารแต่ละประเภท ได้แก่ ข้าว เรื่องสั้น และบทความ และแจกใบความรู้ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาประกอบการอธิบาย

คาบเรียนที่ 3 ครูแจกใบงานเนื้อหาความรู้เรื่องข่าว เรื่องสั้น และบทความให้นักเรียนทำลงในสมุดภายในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยใบงานเรื่องข่าว เรื่องสั้น และบทความ ครูอธิบายเพิ่มเติมและช่วยกันสรุปเนื้อหาเรื่องข่าว เรื่องสั้น และบทความ สรุปและบันทึกลงในสมุดเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจของนักเรียน

คาบเรียนที่ 4 การเตรียมความพร้อมด้านวิธีการอ่าน 5W1H ครูแจกใบความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญประกอบการอธิบายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหัวข้อต่อไปนี้ 1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ 2. จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ 3. หลักและวิธีการในการอ่านจับใจความสำคัญ (5W1H) 4. ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านจับใจความสำคัญ หลังจากนั้นครูแจกใบงานเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้และตอบคำถามลงในสมุดภายในเวลาที่กำหนด

คาบเรียนที่ 5 ครูให้นักเรียนจัดกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน นักเรียนทุกกลุ่มเลือกสมาชิกในกลุ่ม 1 คน ที่เข้าใจในเนื้อหามากที่สุดเป็นตัวแทนสลับไปอยู่กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเดิมของตัวเอง จากนั้นตัวแทนกลุ่มที่ถูกเลือกต้องอธิบายเนื้อหาที่ตนเองเข้าใจให้เพื่อนกลุ่มใหม่ฟัง ใช้เวลาอธิบายกลุ่มละไม่เกิน 3 นาที เวียนสลับกันจนครบทุกกลุ่ม สุดท้ายให้ส่งตัวแทนห้อง 1 คน ออกมาสรุปให้ครูและเพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยใบงานเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ครูอธิบายเพิ่มเติมจากเนื้อหาที่เฉลย จากนั้นนักเรียนและครูช่วยกันสรุปเนื้อหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ สรุปและบันทึกลงในสมุดเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจของนักเรียน

คาบเรียน 6 ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อม โดยซักถามทบทวนเนื้อหาที่เรียนเรื่องข่าวจากคาบเรียนที่ผ่านมา จากนั้นครูแจกข่าวเรื่องที่ 1 ให้นักเรียนอ่านคนละ 1 ข่าว โดยเป็นข่าวที่ครูกำหนดให้อ่านเหมือนกันทั้งห้อง ครูแจกแบบบันทึกการอ่านจับใจความให้นักเรียนคนละ 1 ชุด ครูอธิบายวิธีการบันทึก จากนั้นนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอ่านจับใจความจากข่าวที่กำหนด และเมื่อครบเวลาครูและนักเรียนในห้องร่วมกันเฉลย สรุปเนื้อหาด้วยการซักถาม และตรวจเฉลยความถูกต้องของข่าวที่มอบหมายให้อ่านพร้อมกันในคาบเรียน

คาบเรียนที่ 7 ครูแจกข่าวเรื่องที่ 2 ให้นักเรียนอ่าน (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 8 ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อม ความสนใจในการเรียนการสอนด้วยการซักถาม ทบทวนเนื้อหาที่เรียนเรื่องเรื่องสั้นจากคาบเรียนที่ผ่านมา จากนั้นครูแจกเรื่องสั้นเรื่องที่ 1 ให้นักเรียนอ่านคนละ 1 เรื่อง โดยเป็นเรื่องสั้นที่ครูกำหนดให้อ่านเหมือนกันทั้งห้อง ครูแจกแบบบันทึกการอ่านจับใจความให้นักเรียนคนละ 1 ชุด อธิบายวิธีการบันทึก จากนั้นนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอ่านจับใจความสำคัญตามเวลาที่ครูกำหนด และเมื่อครบเวลาครูและนักเรียนในห้องร่วมกันเฉลย สรุปเนื้อหาด้วยการซักถาม และตรวจเฉลยความถูกต้องของเรื่องสั้นที่มอบหมายให้อ่านพร้อมกันในคาบเรียน

คาบเรียนที่ 9 ครูแจกเรื่องสั้นเรื่องที่ 2 ให้นักเรียนอ่าน (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 8)

คาบเรียนที่ 10 ครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อม ความสนใจในการเรียนการสอน ด้วยการซักถาม ทบทวนเนื้อหาที่เรียนเรื่องบทความจากคาบเรียนที่ผ่านมา จากนั้นครูแจกบทความเรื่องที่ 1 ให้นักเรียนอ่านคนละ 1 เรื่อง โดยเป็นบทความที่ครูกำหนดให้อ่านเหมือนกันทั้งห้อง ครูแจกแบบบันทึกการอ่านจับใจความให้นักเรียนคนละ 1 ชุด อธิบายวิธีการบันทึก จากนั้นนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอ่านจับใจความสำคัญตามเวลาที่ครูกำหนด และเมื่อครบเวลาครูและนักเรียนในห้องร่วมกันเฉลย สรุปเนื้อหาด้วยการซักถาม และตรวจเฉลยความถูกต้องของบทความที่มอบหมายให้อ่านพร้อมกันในคาบเรียน

คาบเรียนที่ 11 ครูแจกบทความเรื่องที่ 2 ให้นักเรียนอ่าน (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 10)

ในคาบเรียนที่ 12 ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest)

เมื่อตรวจคะแนนแบบทดสอบทั้งหมดแล้ว จึงนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การดำเนินการเก็บข้อมูลในกลุ่มทดลองมีขั้นตอนดังนี้

คาบเรียนที่ 1 ครูชี้แจงและอธิบายรายละเอียดการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความแก่นักเรียน เพื่อให้เข้าใจจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างถูกต้อง จากนั้นครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pretest) จำนวน 1 คาบ

คาบเรียนที่ 2 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสารแต่ละประเภท ได้แก่ ข่าว เรื่องสั้น และบทความ และแจกใบความรู้ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาประกอบการอธิบาย

คาบเรียนที่ 3 นักเรียนเข้ากลุ่มกลุ่มละ 5-6 คน ครูแจกใบความรู้เรื่องข่าว เรื่องสั้น และบทความให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอ่านเนื้อหาที่ได้รับ สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดสรุปเรื่องที่อ่านและเขียนลงในกระดาษปรู๊ฟด้วยปากกา นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอเนื้อหาที่ครูแจกหน้าชั้นเรียน เวียนกันจนครบทุกกลุ่ม หลังจากนั้นครูแจกใบงานให้นักเรียนทำลงในสมุดโดยนักเรียนจะต้องทำงานที่ครูมอบหมายภายในเวลาที่กำหนด และในท้ายคาบเรียนครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยใบงาน

คาบเรียนที่ 4 การเตรียมความพร้อมด้านวิธีการอ่าน 5W1H ครูแจกใบความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญประกอบการอธิบายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหัวข้อต่อไปนี้ 1. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ 2. จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ 3. หลักและวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญ (5W1H) 4. ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านจับใจความสำคัญ หลังจากนั้นครูแจกใบงานเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้และตอบคำถามลงในสมุดภายในเวลาที่กำหนด

คาบเรียนที่ 5 การเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้แบบนำตนเอง , กิจกรรมเชิงจิตวิทยา ครูสนทนากับนักเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบนำตนเอง รูปแบบ ความสำคัญ บทบาทของครู ตลอดจนบทบาทของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครูแจก ใบความรู้ประกอบการอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเอง จากนั้นครูแจกใบกิจกรรม เชิงจิตวิทยาเรื่องการเรียนรู้แบบนำตนเองให้นักเรียนลองฝึกทำเพื่อปรับทัศนคติให้กับนักเรียนว่า นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ในท้ายคาบเรียนครูและนักเรียนช่วยกัน เฉลยใบกิจกรรมเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ และใบกิจกรรมเชิงจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง ครูอธิบายเพิ่มเติมจากเนื้อหาที่เฉลย

คาบเรียนที่ 6 ครูชี้แจง อธิบายการดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความของนักเรียน ตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่พอใจ ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนนึกถึง ข่าวที่นักเรียนสนใจและอยากอ่าน

2. ขั้นวินิจฉัยความต้องการ นักเรียนแต่ละคนทราบความต้องการในการอ่าน ข่าวของตนเองว่าจะเลือกอ่านข่าวประเภทใด โดยนักเรียนจะมีอิสระในการเลือกเนื้อเรื่องที่ จะอ่าน ได้ตามความต้องการ เพียงแต่ต้องอยู่ในกรอบหัวข้อที่ครูได้สำรวจเสียงส่วนมาก

3. ขั้นกำหนดเป้าหมายในการอ่าน

3.1 นักเรียนแต่ละคนเลือกข่าวที่ตนเองสนใจอ่าน

3.2 ครูชี้แจงถึงแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถไปแสวงหาความรู้อย่างอิสระ

3.3 ครูอธิบายวิธีการ ขั้นตอนในการอ่าน และระยะเวลาในการทำกิจกรรม ให้นักเรียนทุกคนเข้าใจตรงกัน

4. ขั้นวางแผนการอ่าน ครูแจกแบบบันทึกการอ่านจับใจความให้แก่ นักเรียนเพื่อ นำไปบันทึกความเข้าใจของเนื้อเรื่องข่าวที่เลือกอ่าน โดยในแบบบันทึกการอ่านจับใจความจะเป็น หัวข้อให้นักเรียนสรุปเนื้อเรื่องตามหลัก 5W1H พร้อมเขียนเรียบเรียงเนื้อเรื่องโดยสรุปอีกครั้ง ตามรูปแบบใบงาน

5. ขั้นปฏิบัติตามแผน (นอกห้องเรียน) นักเรียนเลือกอ่านข่าวเรื่องที่ 1 ที่ตนเอง สนใจโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอ่านจับใจความ จับประเด็นสำคัญของเรื่อง และ บันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านจับใจความที่ครูแจกให้ บันทึกลงตามลำดับขั้นตอนของใบงาน โดยนักเรียนจะต้องถ่ายเอกสารสำเนาเนื้อเรื่องข่าวที่อ่านแนบมากับแบบบันทึกการอ่านจับใจความ ด้วย

6. ขั้นประเมินผลการปฏิบัติ ครูตรวจแบบบันทึกการอ่านจับใจความจากข่าวที่ นักเรียนสรุปความเข้าใจว่ามีความตรงกับเนื้อเรื่องต้นฉบับที่แนบมาว่าสอดคล้องกับหลัก 5W1H หรือไม่

7. ขั้นการรับรู้เสริมการอ่าน ครูแจกแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ให้นักเรียนบันทึกถึงปัญหาที่พบระหว่างการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านในครั้งต่อไป

คาบเรียนที่ 7 นักเรียนดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความจากข่าวเรื่องที่ 2 (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 8 นักเรียนดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้นเรื่องที่ 1 (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 9 นักเรียนดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้นเรื่องที่ 2 (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 10 นักเรียนดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความจากบทความเรื่องที่ 1 (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 11 นักเรียนดำเนินกิจกรรมการอ่านจับใจความจากบทความเรื่องที่ 2 (ปฏิบัติกิจกรรมเหมือนในคาบเรียนที่ 6)

คาบเรียนที่ 12 ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) เรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) และบันทึกผลการทดสอบให้เป็นคะแนนหลังเรียน (Posttest)

เมื่อตรวจคะแนนแบบทดสอบทั้งหมดแล้ว จึงนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

5. วัดเจตคติกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง

6. เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลของการเรียนแบบนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการศึกษาค้นพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p = 0.00$) ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองและวิธีการเรียนแบบปกติ

คะแนน	N	\bar{X}	S.D	df	t	p
กลุ่มทดลองหลังเรียน	40	26.43	1.50	78	4.02	0.00*
กลุ่มควบคุมหลังเรียน	40	25.23	1.14			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติในด้านบวกต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองในการอ่านจับใจความ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
ส่วนที่ 1 : ความพร้อมในการเรียนแบบนำตนเอง			
1. ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้	4.39	0.63	ดี
รวม			
2. ด้านทัศนคติของตนในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	4.52	0.57	ดี
รวม			
3. ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง	4.47	0.59	ดี
รวม			
4. ด้านความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และแก้ปัญหา	4.56	0.57	ดีอย่างมาก
รวม			
ส่วนที่ 2 : วิธีการเรียนรู้			
วิธีการเรียนรู้ในการอ่านจับใจความ			
รวม	4.56	0.54	ดีอย่างมาก
โดยรวม	4.50	0.58	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบนำตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.58

อภิปรายผลการศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบนำตนเองสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติโดยมีผลคะแนนหลังการเรียนเท่ากับ 26.43 คะแนน และกลุ่มควบคุมเท่ากับ 25.23 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของคณาพร คมสัน (2540) , รจนา คำนิ้งผล (2542) และลาวัญญ์ ทองมนต์ (2550) มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมก่อนเรียนทั้งด้านจิตวิทยาและวิธีการอ่านด้วยหลัก 5W1H

การเตรียมความพร้อมก่อนเรียนด้านจิตวิทยา ครูจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติทำความเข้าใจกับนักเรียนในทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเองให้นักเรียนมีความพร้อมก่อนลงมือ

ปฏิบัติจริง เบื้องต้นแล้วพบว่า นักเรียนให้ความสนใจในการเรียนรู้ โดยสังเกตเห็นได้จาก ปฏิกริยา พฤติกรรมที่แสดงความสนใจในวิธีการเรียนแบบใหม่และการทำใบกิจกรรม การเตรียมความพร้อมแสดงถึงความใส่ใจและตั้งใจที่อยากจะเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของโกรว์ (Grow, 1991) ที่กล่าวว่า “การนำตนเองเริ่มตั้งแต่ระดับที่ครูเป็นผู้นำจนกระทั่งถึงระดับที่นักเรียนนำตนเองได้”

การเตรียมความพร้อมด้านวิธีการอ่านโดยใช้หลัก 5W1H พบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มสามารถอ่านจับใจความตามหลัก 5W1H ได้ถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเตรียมความพร้อมด้านวิธีการอ่านโดยใช้หลัก 5W1H เป็นวิธีการที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มได้เรียนรู้เหมือนกัน วิธีเรียนที่ไม่แตกต่าง ยังไม่มีตัวแปรใด ๆ มาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยผลการอ่านจับใจความจะแตกต่างกันในตอนนี้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแยกไปเรียนในวิธีการเรียนแบบนำตนเอง และแบบปกติ ซึ่งพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองอ่านจับใจความได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อาจเป็นเพราะความน่าสนใจของเนื้อเรื่องที่นักเรียนเลือกอ่านระหว่างมีอิสระในการเลือกอ่าน และไม่มีอิสระในการเลือกอ่าน สอดคล้องกับคณาพร คมสัน (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการทดลองพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2 บทบาทเชิงรุกของนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

วิธีการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง เน้นกระบวนการปฏิบัติ ไม่เน้นเนื้อหา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกที่จะเรียนด้วยตนเอง นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆจากการเรียน ความรู้ และทักษะในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ตามความต้องการของตน โดยไม่มีแรงกดดันบังคับขู่เชิญจากครู ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ กล่าวคือ บทบาทของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติยังเป็นแค่ผู้ตามที่ดี ไม่ได้เป็นผู้นำในการเรียนรู้อย่างเต็มที่เพราะมีครูวางแผนและแนวทางในการเรียนให้ตั้งแต่ต้นจนจบคาบเรียน ดังนั้นนักเรียนจึงไม่เกิดกระบวนการคิดที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนเมื่อหาคำตอบจากเรื่องที่ไม่ได้ก็จะรอคำตอบจากครู จึงน่าชี้ชัดได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองเป็นผู้เรียนเชิงรุก นั่นคือลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนซึ่งน่าจะนำไปสู่ความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ

1.3 การสร้างพฤติกรรมการเรียนในลักษณะพุทธิปัญญา (Cognitive)

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเอง (Self - Directed Learning) มีคุณลักษณะการเรียนแบบพุทธิปัญญาที่เน้นกระบวนการคิด การให้เหตุผลของนักเรียน โดยจะพบได้จากแบบบันทึกการอ่านจับใจความที่นักเรียนต้องคิดอย่างมีเหตุผล วางแผน ใส่ใจ และ

แก้ปัญหา ซึ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการที่นำไปสู่กระบวนการคิดที่เรียกว่า เมตาคอกนิชัน ซึ่งเป็นกระบวนการควบคุมความคิดของตนเองเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับทศนา แชมมณี และคณะ (2544: 104) ที่กล่าวว่า “เมตาคอกนิชันเป็นการควบคุมและประเมินการคิดของตนเอง การควบคุมการรู้คิดของตนเองหรือการประเมินการคิดของตนเอง ซึ่งครอบคลุมการวางแผน การควบคุมกำกับกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินผล” ควบคุมการเรียนรู้ของตนเองให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่วิธีการเรียนแบบปกติครูเป็นผู้วางแผนกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน นักเรียนจึงอาจจะขาดความรู้สึกอยากแสวงหา ขาดแรงกระตุ้นในความรับผิดชอบ ควบคุมการเรียนรู้ของตนเองให้สำเร็จ

1.4 การสร้างพฤติกรรมการเรียนในลักษณะจิตพิสัย

นักเรียนมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้นในการเรียนเพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน นักเรียนมีความสุขที่ได้ค้นหาเรื่องที่ยากอ่าน โดยมีครูเป็นผู้สร้างความเชื่อมั่น เปลี่ยนทัศนคติ ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้แก่ นักเรียน สอดคล้องกับไมเคิล ดอมแจน (Domjan 1996) ที่กล่าวไว้ว่า “การจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรม การกระทำกิจกรรมของบุคคลโดยบุคคลจูงใจ กระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ” จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่ามีความสุข มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

2. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบนำตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีประเด็นอภิปรายดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมนักเรียนเชิงจิตวิทยา

ครูมีบทบาทสำคัญในการปรับทัศนคติ สร้างความมั่นใจ และนับถือความสามารถของตนเอง และเชื่อมั่นว่าจะเป็นผู้เรียนแบบนำตนเองที่ดีที่สุด เมื่อนักเรียนมีความพร้อมด้านจิตใจ ย่อมส่งผลทางบวกต่อการเรียนที่ดีขึ้นได้ ตามที่โกรว์ (Grow, 1991) กล่าวไว้ว่า “การนำตนเองเริ่มตั้งแต่ระดับที่ครูเป็นผู้นำจนกระทั่งถึงระดับที่นักเรียนนำตนเองได้” และสอดคล้องกับรสสุคนธ์ เสวตเวชากุล (Swatevacharkul, 2014) ที่ระบุว่า “การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนทั้งด้านจิตวิทยาและวิธีการเรียนเป็นประตูสู่ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง”

2.2 แรงจูงใจต่อวิธีการเรียน

นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน มีความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ ลุ่ลวง สนใจในวิธีการเรียนที่ได้ออกไปหาคำตอบนอกห้องเรียน อีกทั้งการได้ออกไปแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย ส่งผลให้นักเรียนมีความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ทำให้ได้รับความรู้ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนไปในทางที่ดีขึ้นในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

2.3 แรงเสริมทางบวกจากครู

ครูเสริมแรงจากการตรวจแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection) โดยการเขียนตอบกลับนักเรียนในคำพูดเชิงบวก การเขียนกล่าวชม และรวมไปถึงการกล่าวชมด้วยวาจาจากนักเรียนที่มีความตั้งใจอ่านเรื่องและทำงานออกมาได้ดี การทำงานงานที่มีประสิทธิภาพ

เรียบร้อย สะอาด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการอ่านครั้งต่อไปเพื่อที่จะให้นักเรียนมีกำลังใจ มีแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งการกล่าวชมนักเรียนทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะอ่านเรื่องในครั้งต่อไป ให้ดีขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังเป็นการเสริมความมั่นใจของนักเรียนอีกทางหนึ่งว่าเรื่องที่นักเรียนเลือก อ่านนั้นน่าสนใจและถูกต้อง ซึ่งในขณะเดียวกัน ถ้านักเรียนมีข้อบกพร่อง ครูก็จะไม่ตำหนิ ข้อผิดพลาดของนักเรียนต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น แต่จะให้กำลังใจและแนะนำแนวทางในการ แก้ปัญหาให้กับนักเรียน การใช้วิธีนี้นอกจากนักเรียนจะไม่เสียกำลังใจในความพยายามจะอ่านให้ ดีขึ้นแล้วยังเสริมแรงให้นักเรียนอยากพัฒนาตนเองให้ครูเห็นความตั้งใจของตนเองด้วย

2.4 ประสบการณ์ แหล่งเรียนรู้ และวิธีการเรียนแบบใหม่

วิธีการเรียนแบบนำตนเองเป็นวิธีการเรียนวิธีใหม่ซึ่งนักเรียนไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน อีกทั้งนักเรียนยังมีอิสระในการเรียนรู้ สามารถทำกิจกรรมได้ตามความสะดวก ความเหมาะสม ของเวลา นักเรียนไม่เบื่อหน่าย สนุกสนาน มีความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง ซึ่ง ทั้งหมดนี้ส่งผลด้านบวกให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเอง โดยไปสอดคล้อง กับ คณาพร คมสัน (2540: 146) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผล การทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมากกว่าร้อยละ 80 เห็นด้วยกับการเรียนตามรูปแบบ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษ

นอกจากเจตคติของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนแบบนำตนเองจะอยู่ในระดับที่ดีแล้ว แบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ในการเรียนแบบนำตนเองก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สนับสนุนผลของเจตคติ ของนักเรียน โดยการสะท้อนการเรียนรู้ในการเรียนแบบนำตนเองของนักเรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้านได้แก่ การอ่านจับใจความ

ด้านที่ 1 จุดมุ่งหมายในการอ่าน นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นในการอ่านเพื่อความรู้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งนักเรียนสะท้อนความคิดเห็นดังนี้ “เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติม” “เพื่อให้ความรู้รอบตัวเพิ่มเติม” “อ่านเพื่อหาความรู้รอบตัวเพิ่มเติม” “เพื่อให้ความรู้ เพิ่มขึ้น”

ด้านที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 35 ซึ่งนักเรียนสะท้อนความคิดเห็นดังนี้ “ได้ความรู้เพิ่มเติมถึงสาเหตุของอาการปากแห้ง” “ได้ ความรู้เพิ่มเติมและนำประโยชน์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน” “ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากข่าว” “ได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาการสมองมีนงในบทความ”

ด้านที่ 3 ปัญหา อุปสรรคระหว่างทำกิจกรรม นักเรียนไม่มั่นใจในการเลือกเรื่องอ่านคิด เป็นร้อยละ 30 โดยเป็นคำตอบที่นักเรียนตอบมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งนักเรียนสะท้อนความ คิดเห็นดังนี้ “ไม่มั่นใจในการเลือกข่าว ตัดสินใจไม่ถูก” “รู้สึกไม่มั่นใจในการหาข้อมูล ว่า เรื่องที่หามานั้นถูกต้องหรือไม่” “ไม่ค่อยมั่นใจว่าสิ่งที่อ่านและจะนำมาบันทึกนี้ใช่บทความ หรือไม่” “ไม่มั่นใจในการเลือกและพิจารณาบทความว่าถูกต้องแน่หรือเปล่า”

ด้านที่ 4 วิธีการแก้ไขปัญหานักเรียนเลือกที่จะปรึกษาอาจารย์ประจำวิชาคิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งสะท้อนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้ามาปรึกษาอาจารย์ประจำวิชาเมื่อมีปัญหาหรือประเด็นใดที่ไม่เข้าใจ

ด้านที่ 5 นักเรียนได้รับความรู้ในระดับ (ระดับ 6-9) ซึ่งอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 60

ด้านที่ 6 พัฒนาการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับ (ระดับ 5) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 และด้านที่ 7 สิ่งที่นักเรียนตั้งใจทำเป็นลำดับต่อไปคือการเล่าต่อให้ผู้อื่นฟังคิดเป็นร้อยละ 6

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษาในด้านการเขียน และหลักการใช้ภาษา ควบคู่กันไปกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องผลของการเรียนแบบนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะทักษะทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง

2. ควรให้นักเรียนมีโอกาสเรียนด้วยการเรียนแบบนำตนเองในลักษณะของกิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านลักษณะนำตนเองในการเรียนรู้รูปแบบของงานกลุ่มและเพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้แก่นักเรียน

3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนแบบนำตนเองโดยใช้เวลามากขึ้นคือ 1 ภาคการศึกษา เพื่อให้เห็นพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านความสามารถในการอ่านจับใจความ และในด้านลักษณะการนำตนเองในการเรียนรู้ชัดเจนมากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยการนำการเรียนรู้อย่างนำตนเองไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด การตั้งคำถามซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ควรทำการทดลองซ้ำโดยศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ ความสามารถในการเรียนว่า จะมีผลต่อวิธีการเรียนแบบนำตนเองหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

- คณาพร คมสัน. (2540). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองจันทร์ หงส์ลดาภรณ์. (2531). การเรียนรู้โดยพึ่งตนเอง(Self - directed learning). (อัดสำเนา)
- ทิตนา เขมมณี. (2550). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สรียสาสน์.
- รจนา คำนึ่งผล. (2542). ผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลาวัญญ์ ทองมนตรี. (2550). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิรินันท์ สามัญ. (2547). การพัฒนากระบวนการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู: การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี ศิริกุล. (2554). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Domjan, M. The Principles of Learning and Behavior. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth. 1996.
- Grow, G.O. (1991). Teaching learners to be self-directed, *Adult Education Quarterly*, 41. Follett. <http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/การเรียนรู้ด้วยตนเอง.htm>
- Swatevacharkul, R. (2014). Learner training: a gateway to learner autonomy. The Journal of Faculty of Applied Arts. 7 (1), 94-104.